

CONDITIES VOOR DOORBREKING STAGNATIES IN DE RIJSTSECTOR

RIJSTCONFERENTIE 15 APRIL 2016

DOOR A.L. ZALMIJN MSC

INHOUD

Inleiding

Achtergrond

Conditie voor doorbreking stagnaties

Nationale strategie voor ontwikkeling agrarische sector

Stakeholders en hun rol

Probleemdefinitie

Een reddingsplan

Value chain analyse

Inleiding

Waarom een rijstconferentie

- U zal zich rond dit congress ongetwijfeld hebben bezig gehouden met enkele vragen bijvoorbeeld:
  - Waarom houden de initiatiefnemers een rijstcongres;
  - Zijn er niet vele seminars reeds gehouden in het verleden en zijn de aangekaarte problemen toen opgelost?
- En als het antwoord op de vorige vraag neen is, waarom weer een congres;
- Of denken de initiatiefnemers dat met input van participanten uit landen met een succesverhaal over hun rijstsector, het dit keer wel zal lukken;
  - Geen pretenties bij initiatiefnemers tav duurzaam success
  - Analyse van een probleem, discussie en besluiten nemen een manier om problemen op te lossen.
- Breed gedragen besluiten nodig voor doorbreking stagnatie in de rijstsector.

Achtergrond

- Wereld padieproductie en positionering Surinaamse rijst sector belangrijk;
- Van de wereldbevolking groot 7 miljard mensen eet meer dan 60 % rijst, hetgeen betekent dat deze voedselbron haar belangrijkheid niet zal verliezen;
- Integendeel, de behoefte en dus de vraag naar rijst blijft stijgen;
- Klimatologische factoren kunnen oorzaak van zijn van terugvallende producties, doch in het algemeen is er sprake van een opgaande trend.
- Het totaal beplant areaal in de wereld bedraagt 161.1 miljoen hectare. Dit areaal bevindt zich in Azië, het Midden- Oosten, Afrika, Europa, Noord- en Centraal Amerika, het Caribisch gebied,

Achtergrond: Mondiale Padieproductie, rijstimport en export

Gebieden	Padieproductie in miljoen ton	Imports in miljoen ton	Exports in miljoen ton
Azie	672,8	22,9	37,7
Afrika	28,3	14,6	0,6
Centraal Amerika en Caribbean	2,9	2,4	0,7
Zuid Amertika	25,6	1,4	2,9
USA	8,6	1,2	3,3
Europa	4,2	2,2	0,3
Australie	0,7	0,5	0,3
Totaal	743,1	45,2	

Achtergrond: Surinaamse productie, export en exportwaarde

---

jaar	Staand areaal	Beplant areaal in ha	Productie nat in mton	Exporthoeveelheid in mton	Waarde export In US\$
1985	43.400	74.900	395.900	131.672	37.800.000
1990	45.127	40.500	196.010	64.942	11.292.250
1995	46.567	61.400	216.000	87.200	15.800.000
2000	47.652	42.000	164.000	47.300	13.700.000
2005	49.067	41.500	185.000	35.900	8.900.000
2010	50.800	53.555	246.935	89.412	37.846.402
2014	50.800	62.211	300.491	103.755	55.327.384
2015	50.800	n.b	n.b	n.b	n.b

Achtergrond (vervolg)

- Na zeventiger en tachtiger jaren nauwelijks of geen vooruitgang geboekt.
- Geen bevredigende toename van het beplante areaal.
- Dalende padieproducties.
- Afnemende exportprijzen.
- Verslechterende concurrentievermogen op de exportmarkt.
- Geen gestructureerde sturing van de sector door de koepelorganisaties.
- Onvoldoende invloed van de privaatrechtelijke organisaties. Waterschappen nemen nauwelijks verantwoordelijkheid voor onderhoud infrastructuur en waterbeheer.
- In de belangrijke rijstproducerende landen is men voortdurend bezig met allerlei studies teneinde oplossing te brengen indien sprake is van stagnaties in de sector.

Conditie voor het keren van de negatieve trend

- Formulering Nationale Strategie voor de Agrarische sector.
- Rijstproducenten in Azië, Afrika, de Amerika's en Guyana doen dat.
- In haast alle landen die beleid ontwikkelen voor de rijstbouw, maakt dit beleid onderdeel uit van de nationale strategie voor de ontwikkeling van de agrische sector.
- Immers, de ontwikkeling van de rijst sector is een ministerie van LVV overstijgend aangelegenheid, dus wordt een orgaan of instituut uitgerust met autoriteit, aangewezen om aansturing en sturing van de sector te bewerkstelligen.

Areaal en bedrijfsgrootte klassen

Stakeholders en hun rol

Padieboeren:

De padie wordt door boeren verbouwd op bedrijven waarvan het totale oppervlak per 1988 (55.000 ha) in de volgende bedrijfsgrootte klassen uiteen valt.

Kleiner dan 24 ha;

25-75 ha;

75-100 ha;

101-250 ha;

251-500 ha;

501-1000 ha;

Groter dan 1000 ha.

Areaal en bedrijfsgrootteklassen

Stakeholders en hun rol

Padieboeren:

De padie wordt door boeren verbouwd op bedrijven waarvan het oppervlak per 1990 in tweede instantie in de volgende bedrijfsgrootte klassen valt.

Kleiner dan 12 ha;

13-24 ha;

25-75 ha;

75-250 ha;

251-750 ha;

Groter dan 750 ha.

-
- Aantal padiebedrijven in 1988: 5.528.
  - Vanaf de negentiger jaren koop van grond toebehorende aan kleinere boeren door kapitaalkrachtige boeren; grond van de kleinere boeren op.
  - Meer grond in handen van een geringer aantal boeren.
  - Onderzoek nodig om vast te stellen welke omvang bedoelde verschuivingen hebben gehad.
  - De rijstboeren verbouwen padie op hun bedrijven en leveren het natte ruwe product aan de opkopers/verwerkers die over de verwerkingsfaciliteiten beschikken.
  - Kleinere boeren zijn vertegenwoordigd in twee organisaties te weten de Surinaamse Padie Boeren Associatie (SPBA) en de Vereniging van Padie Producenten (VPP).
  - Verticale en horizontale samenwerkingsverbanden in en tussen de organisaties zijn niet aan de orde.

Verwerkingsindustrie

Molenaar/exporteur:

- De meeste molenaars opereren zowel op de lokale- als de exportmarkt. In Nickerie zijn ongeveer 22 gesitueerd, terwijl in Saramacca en Coronie, zich 5 entiteiten bevinden.
- De positie die rijstexporteurs voor 1990 bezaten, namelijk dat er kortere lijnen naar de exportmarkt bestonden zijn in de loop van de tijd kwijtgeraakt aan brokers.
- Ook hier bestaan twee verenigingen namelijk de Vereniging van Rijst Exporteurs (VRE) en de Vereniging van rijstverwerkers en exporteurs (VVRE).

Lokale Markt

- De pelmolens doen rechtstreekse rijstleveranties aan hun eigen faciliteit in het district of in Paramaribo leveren aan winkels of tussenhandelaren.
- In Paramaribo bevinden zich ongeveer 2500 winkels, zogenaamde supermarkets en enkele honderden rijsthandel faciliteiten die de rijst aan de klant doorverkopen.

Lokale Markt

Jaar	Rijst consumptie en voorraden(ton)
2009	85.720
2010	48.098
2011	93.636
2012	77.824
2013	82.097
2014	65.935

Instituten

Instituten en hun impact op de keten

- Er is geen sprake van een gestructureerde samenwerkingsverband tussen de in Suriname opererende instituten zoals ADEK en het CELOS en de rijstsector.
- ADRON valt onder het ministerie van LVV, maar het is niet bekend welke instructie het ministerie wat betreft de inhoud van het veredelings- en kwaliteitsonderzoek aan ADRON geeft.

Probleemdefinitie

- In de loop der tijd zijn diverse rapporten verschenen over de Surinaamse rijstsector, waarin de problematiek wordt behandeld en waar ook oplossingen worden gesuggereerd.
- Hoe de oplossingen moeten worden uitgevoerd in de vorm van plannen en beleidslijnen is eveneens vaker op papier gezet.
- De plannen en beleidslijnen omvatten ondermeer issues in de technische, technologische en sociaal-economische sfeer.
- Echter tot een daadwerkelijke uitvoering van deze plannen en beleid is het nooit gekomen.
- Bovendien is de communicatie binnen de sector stil komen te liggen, waardoor samenwerking tussen de geledingen afwezig is.

Productiekosten en overheidsinterventie

- Voor de liberalisatie van de rijstsector was er sprake van interventie van de overheid bij de vaststelling van opkooprijzen voor padie.
- De overheid is zelfs enkele malen ertoe overgegaan om gedroogde padie op te kopen, welke dan werd opgeslagen in de zogenaamde EZ-schuren. Deze situatie leek op den duur onhoudbaar.
- De overheid heeft geruime tijd middels een commissie (De Nationale Rijst Raad) geïntervenieerd bij de onderhandelingen terzake opkoop van padie en de vaststelling van afboerderij prijzen. Met het operationeel worden van de Staatscommissie rijst en de Suriname rice export company (Surexco) brak een nieuwe periode aan, waarin beleid werd ontwikkeld om via dat orgaan geleide onderhandelingen tussen boeren en opkopers, tot verdere structurering van de interventie te komen.
- Exercitie Staatscommissie Rijst/Surexco veiligstelling vreemde valuta voor de sector.
- Verdeling deviezen over veldproductie, verwerking en transport.
- Sluiting deuren van Surexco rond 1990, bracht een einde aan de sturing van de sector.

Verschillen productietechniek, verschil in kosten

klasse	0,1- 12 ha	12,1- 75 ha	75,1- 250	>250 ha
grondbewerking	Loonwerk/eigen machine	Loonwerk/eigen machine	Eigen machine	Eigen machine
irrigatie	Zwaartekracht/pomp	Zwaartekracht pomp	Lo Lift pomp	Lo Lift pomp
zaaien	Hand (75%) Vliegtuig (25%)	Hand(50%) Vliegtuig 50%)	Vliegen	Vliegen
bestrijding	Hand(75%) Vliegen (25%)	Hand (50%) Vliegen 50%)	Vliegen	Vliegen
bemesting	Hand (75%) Vliegen (25%)	Hand (50%) Vliegen (50%)	Vliegen	Vliegen
oogst	Loonwerk	Loonwerk	Eigen machine	Eigen machine
Totaal landelijk areaal/klasse	15.000 ha	6.000 ha	6.000 ha	33.000 ha

Productiekosten Grootlandbouw; 2012, 2013, 2014

jaar	Beplant areaal in ha	Kosten in SRD
2012	2.360	4.127
2013	1.100	5.319
2014	2.200	4.035

Value Chain

Primaire activiteiten:

Inbound logistics:

Relaties met leveranciers

Operations

Outbound logistics:

Activiteiten om outputs te ontvangen, op te slaan en te distribueren

Activiteiten gericht op marketing en verkopen

Promotion om klanten te stimuleren product te kopen

Dienstverlening verzorgen

Zorg ervoor dat de after sales service geïmplementeerd wordt.

Deze zijn de activiteiten die direct te maken hebben met de vervaardiging van het product:

- Zaaizaadproductie
- Veldproductie
- Drogen en peller
- (Exporteur)
- (Trader)
- (Agent/Importeur)
- Groothandel
- Detailhanden

Ondersteunende activiteiten

Aanschaffingen

Bemensing, technologische ontwikkeling

Nodige infrastructuur afdelingen, boekhouding, juridische zaken, planning financiën, overhead relaties

Deze zijn niet direct verantwoordelijk voor de productie, maar zij zorgen wel voor effectiviteit en efficiency.

Management in de sfeer van human resource is een belangrijk onderdeel. Een bedrijf hoeft niet voor alle onderdelen in de keten zelf zorg te dragen. Zij kan bijvoorbeeld aan “outsourcing” (uitbesteding) doen.

Value Chain

Value chain analyse

- Vrijwel alle rijst producerende en exporterende landen doen onderzoek teneinde een value chain analyse oftewel een waarde ketenanalyse te kunnen vaststellen.
- Waardeketen is een waarde die een bedrijf dat opereert in een bepaalde industrie of branche kan geven aan alle schakels in de keten, bij het produceren van een een bepaald product of dienst.
- **Michael Porter** introduceerde in 1985 zijn concept van de waarde keten.
- Doe meer dan het andere bedrijf of de andere persoon.
- De boodschap is creëer een product dat boven de verwachting van de klant reikt.

Verbeterpunten

---

1. Zaaizaad aanmaak en distributie rationaliseren
2. Wetgeving om clandestiene import van zaaizaad te minimaliseren
3. Functioneren van waterschappen en waterbeheer
4. Inzaaiplanning
5. Minimum tillage
6. Voorlichting, training en communicatie
7. Kwaliteitstandaarden bij opkoop
8. Gewasmanagement
9. Efficiëntie verwerkingsprocessen
10. Innovatie en productontwikkling in de hele keten
11. Marketing information systeem voor hele sector
12. Beïnvloeding van productiefactoren door key-actoren tbv efficiëntie keten
13. Sectorplan t.b.v. sector beleid.
14. Coördinatie sector beleid
15. Logistiek

Einde

IK DANK U VOOR UW AANDACHT

